

LINDUM AS
Lerpeveien 155
3036 DRAMMEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Astrid Holte, 5557 2319

Vedtak om tillatelse til drift av deponi på Eikefet for Lindum AS

Lindum AS får tillatelse til drift av deponi i kategori 2 for ordinært avfall på Eikefet i Alver kommune.

Tillatelsen gjelder deponering av inntil 200 000 tonn avfall per år, og omfatter deponering av ordinært avfall og enkeltfraksjoner av farlig avfall som tilfredsstiller krav til deponering på deponi for ordinært avfall. Farlig avfall kan maksimalt utgjøre 5 prosent av deponert mengde avfall. Tillatelsen gjelder også forurensning fra mellomagring og forbehandling av ordinært avfall før deponering på eget deponi. Deponiet skal avsluttes innen år 2050.

Det er satt en rekke vilkår til blant annet bunntetting, oppsamling og rensing av sigevann, drift, kontroll, overvåking, og finansiell sikkerhet. En del forhold må dokumenteres grundigere, og det er satt krav til flere utredninger før oppstart.

Vi viser til søknad datert 9. desember 2016, revidert søknad datert 19. mars 2019, og tilleggsplysninger sendt i flere forsendelser, senest 18. desember 2020. Se detaljer under korrespondanse.

Vedtak

Statsforvalteren gir Lindum AS tillatelse til forurensende virksomhet. Tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt. Tillatelsen gjelder fra 31.05 2021. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16 og 29, og avfallsforskriften §§ 9-7 og 11-6.

Lindum AS skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Gebyret fastsettes til 169 100 kroner som tilsvarer gebyrsats 3. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Frister

Innen 1. september 2021 skal Lindum AS

- Legge fram en fremdriftsplan for pålagte utredninger og planlagt driftsstart

I god tid før deponering tar til skal Lindum AS legge fram

- forslag til finansiell sikkerhet
- dokumentasjon på grunnforhold og oppbygging av deponiet
- forslag til utforming og dokumentasjon av sidetetting
- utredning av utslipp av prioriterte miljøgifter
- utredning av renseanlegg
- utarbeide grenseverdier for sigevann
- utarbeide program for utslippskontroll og overvåkingsprogram
- foreløpig plan for avslutning og etterdrift

På bakgrunn av fremdriftsplanen som skal sendes innen 1. september, vil Statsforvalteren vurdere å fastsette nærmere tidsfrist for øvrige utredninger og redegjørelser som skal være klar før deponering tar til.

Se også vedlagt tillatelse med vilkår for deponiet.

Bakgrunn

Lindum AS har søkt om tillatelse til å drive deponi i kategori 2 på Eikefet. Det er søkt om å deponere ordinært avfall og enkelte typer stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall med utlekkingssegenskaper tilsvarende ordinært avfall i hht. avfallsforskriften kapittel 9. De typene farlig avfall det er søkt om å deponere er betong, takstein, keramikk, blåsesand og forurenset jord som er klassifisert som farlig avfall på grunn av innhold av farlige stoffer, samt asbestholdig avfall.

Det er søkt om oppfylling av deponiet i tråd med reguleringsplanen til maksimal høyde på kote 110. Samlet deponivolum vil være 3 500 000 m³. Det er søkt om deponering av 200 000 tonn avfall per år, og en driftstid på 30 år.

Søker har dokumentert at bergmassene i området ikke er tette nok til å fungere som geologisk barriere, og at de derfor vil etablere en kunstig geologisk barriere. De har redegjort for oppbygging av bunn- og sidetetting for å sikre at grunnvannet ikke blir forurenset og at alt sigevann skal samles opp og føres til renseanlegg. Det er planlagt rensing av sigevannet før utslipp i Romarheimsfjorden. Målet er at utslippet ikke skal påvirke kjemisk eller økologisk tilstand i fjorden. For å overvåke dette vil bedriften sette i gang et måleprogram i fjorden før deponiet starter.

Etter avslutning av deponiet er det planlagt etterdrift i minst 30 år.

Regelverk

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriften kapittel 9 gir bestemmelser som skal sikre at deponering av avfall skjer på en forsvarlig og kontrollert måte slik at skadevirkninger på miljøet og menneskers helse forebygges eller reduseres så langt det er mulig.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blandt annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Norge har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer (se vedlegg 1 i tillatelsen) slik at utslipp av slike stoffer er stanset innen 2020.

Statsforvalterens vurdering

Begrunnelse for vedtaket

Statsforvalteren har etter en samlet vurdering besluttet å gi tillatelse til den omsøkte forurensende virksomheten, jf. forurensningsloven § 11. Ved avgjørelsen av om tillatelsen skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, har vi lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi har også vurdert om forurensningen er

akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Prinsippene i naturmangfoldloven § 8 til § 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning er blitt lagt til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen av saken. Vi har også vurdert om tiltaket vil kunne vanskeliggjøre oppnåelsen av vannforskriftens miljømål, jf. denne forskriften § 4 til § 6. En nærmere begrunnelse for tillatelsen følger nedenfor.

Forholdet til vedtatt reguleringsplan

Reguleringsplan for området ble vedtatt i 2019. Relevant innhold i planbeskrivelse og reguleringsbestemmelser er omtalt under Faktagrunnlag.

Formålet med siste endring av reguleringsplanen var blant annet å legge til rette for avfallsdeponi i det avslutta steinbruddet. Det ble gjennomført konsekvensutredning av planen.

Når vi har gitt tillatelse til drift av deponiet har vi lagt vekt på at det nylig er gjort en grundig vurdering av arealbruken i området, og at etablering og drift av deponi på omsøkt lokalitet er i tråd med gjeldende reguleringsplan.

Avfallspolitikk og forholdet til alminnelige samfunnsmessige hensyn

I juni 2017 kom Stortingsmelding nr. 45 (2016-2017); «Avfall som ressurs - avfallspolitikk og sirkulær økonomi». Norsk avfallspolitikk skal legge til rette for høy utnyttelse av ressursene i avfallet, og trygg håndtering av farlig avfall. En forutsetning for gjennomføring av denne avfallspolitikken er at det finnes anlegg som tilbyr ulike løsninger for mottak, sortering, gjenvinning, behandling og sluttbehandling av avfall. Deponering av avfall kan gi ulemper for nærområdet i form av trafikk, støy, lukt, støv og utslipp til vann. På den annen side er avfallsanlegg viktige bidragsyttere for å håndtere avfall, og området er regulert til formålet.

For å sikre at deponiet drives i tråd med norsk avfallspolitikk, har vi satt krav til at tillatelsen ikke omfatter deponering av avfall som lett kan gjenvinnes, jf. punkt 9.7 i tillatelsen. Det er videre krav i avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II at mulighet for gjenvinning av avfallet skal være vurdert som del av basiskarakteriseringen før avfall leveres til deponiet. Lindum AS skal ha en mottakskontroll for å avklare om basiskarakteriseringen er i tråd med avfallsforskriften, inkludert om mulighet for gjenvinning er vurdert.

Vi legger til grunn at deponiet først og fremst skal brukes til å deponere forurensede jord- og steinmasser og betong mv. slik det er oppgitt i søknaden, og at muligheten for gjenvinning av avfallet er vurdert før deponering. Videre legger vi til grunn at Lindum AS har vurdert at det er behov for flere mottak for denne typen masser i regionen, slik det går fram i bakgrunn for planarbeidet med reguleringsplanen.

Med fastsatte vilkår vurderer vi at omsøkt virksomhet vil være i tråd med de nasjonale målene for avfallshåndtering.

Begrunnelse i henhold til vannforskriften

Deponiets resipient vil være Romarheimsfjorden. Tilstanden i vannforekomsten er omtalt under avsnittet Fakta grunnlag.

Vi har satt som vilkår i punkt 3.1.1 vannforekomsten ikke skal forringes. § 12 i vannforskriften kommer derfor ikke til anvendelse.

Kunnskapsgrunnlaget om tilstanden er dårlig, da vannforekomsten ikke er undersøkt tidligere. Det er antatt at vannforekomsten har god økologisk tilstand på bakgrunn av det tidligere påvirkningsbildet. Det vil derfor være viktig å gjennomføre overvåking før deponiet starter, og det er satt krav om dette er i punkt 12.1.

Lindum AS har engasjert Acona til å utføre en spredningsberegning av utslippet, se omtale av rapporten i avsnittet Fakta grunnlag. Vi legger til grunn at et utslipp på 20 meters dyp vil være tilstrekkelig, og hindre utslippet i å nå den mest bio-produktive delen av vannkolonnen slik det går fram av rapport Acona sin rapport. Videre legger vi til grunn rapportens konklusjon om at et forventet utslipp fra denne typen deponi vil fortynnes tilstrekkelig til at sigevannet ikke vil påvirke vannforekomsten negativt.

Bedriften har ikke søkt om spesifikke grenseverdier. Ved å sette som vilkår at sigevann fra deponiet renses så godt at det ikke forringer vannkvaliteten i Romarheimsfjorden, er det Statsforvalteren sitt syn at utslippet ikke er til hinder for oppnåelsen av vannforskriftens miljømål for fjorden. Vi legger til grunn av det finnes tilgjengelige teknikker for rensing av sigevann som kan sikre at vannforekomsten ikke forringes.

Vi har i punkt 14.6 og 14.7 satt vilkår om at bedriften skal søke om grenseverdier for utslipp til vann og utrede type, dimensjonering og forventet renseseffekt av renseanlegg for sigevannet som skal etableres og bygges før deponering tar til. Spredningsberegning basert på omsøkte grenser skal oppdateres, og det skal gjøres en konkret vurdering av om utslipp med omsøkte grenseverdier kan medføre fare for at miljømålet om god kjemisk og økologisk tilstand i resipienten ikke oppnås, og om registrerte naturtyper vil påvirkes. På bakgrunn av disse utredningene vil vi fastsette en mer presis regulering av utslippet.

Lindum AS har i søknaden opplyst at de planlegger å anlegge en enkel laguneløsning i første omgang. De skriver at hvis det skulle vise seg at utslippene til resipient ikke blir akseptable, vil løsningen enkelt og raskt kunne utvides, oppgraderes eller erstattes med en annen renseløsning. Det er redegjort kort for håndtering av sigevann i rapporten fra Multiconsult datert 14. desember 2020, se omtale under Faktaopplysninger. Statsforvalteren vurderer at innsendte vurderinger av renseanlegget ikke er tilstrekkelig. På grunn av at fjorden har terskler, at den er del av en nasjonal laksefjord og at det er gyteområde for torsk, kan vi ikke gå inn for en tilnærming der man prøver seg frem og risikerer utslipp som kan påvirke fjorden, laksen eller torskelarvene. Vi har derfor satt krav om en grundigere utredning, og at tilstrekkelig rensing må være på plass før deponering tar til.

Etablering av nødvendig renseanlegg for sigevann før deponering tar til er også i tråd med reguleringsbestemmelsene, se omtale av planen under Faktagrunnlag.

Ved fastsetting av presise grenser for utslippet vil vi legge vekt på at Romarheimsfjorden er en tersklet fjord. Vi vil ta utgangspunkt i at utslipp av sigevann må begrenses mest mulig fra oppstart av deponiet, noe som også er i tråd med krav i reguleringsplanen. Ved utredning av renseanlegg i punkt 14.6 har vi satt en rekke krav for å sikre at utredningen ivaretar hensyn til at vannforekomsten ikke skal forringes.

Statsforvalteren vurderer faren for et akutt utslipp fra deponiet som liten. Vi har i tillatelsen punkt 9.2 stilt krav om avfall som mottas for deponering, skal være vurdert med tanke på miljøkonsekvensene ved å deponere avfallet, på kort og lang sikt. Videre stilles krav i punkt 13 i tillatelsen om beredskap for akutt forurensning som vil kunne begrense effekten ved et eventuelt uhellsutslipp.

Urdalselva renner i dalen øst for det planlagte deponiet. NGI beskriver at det er sprekkesoner fra deponiet med retning mot elva, se omtale av rapporten under Faktagrunnlag. Eventuell lekkasje av sigevann forbi barrierene vil dermed følge sprekkesonene og kunne påvirke denne resipienten. Det er satt en rekke vilkår om tiltak mot utlekking av sigevann i punkt 3.1.4 i tillatelsen for å sikre at sigevann ikke når grunnvannet eller Urdalselva. Det omfatter krav til konstruert geologisk barriere og underliggende drenerende sjikt, kunstig membran og oppsamlingssystem for sigevannet.

Det er en forutsetning for tillatelsen at elva ikke blir påvirket av sigevann fra deponiet, og det vil derfor være avgjørende at barrierer og drenering gjennomføres i tråd med vilkårene. Vi har derfor satt krav i punkt 14.3 og 14.4 til dokumentasjon på grunnforhold og oppbygging av bunn- og sidetetting, og krav til at Statsforvalteren skal gjennomføre inspeksjon av deponi og renseanlegg før mottak av avfall tar til.

Begrunnelse i henhold til naturmangfoldloven

Natur som er registrert i Naturbasen er omtalt under Faktagrunnlag.

Selve steinbruddet der deponiet skal ligge og tilgrensende område er i planskildringen vurdert å ha liten verdi for naturmangfold, og konsekvensene for naturmangfold og naturverdier, biologi er vurdert som ubetydelige, se omtale av reguleringsplanen under Faktagrunnlag. Statsforvalteren slutter seg til denne vurderingen.

Romarheimsfjorden er en nasjonal laksefjord med Vosso som tilhørende nasjonal lakseelv. Formålet med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder er å gi de viktigste laksebestandene i Norge særlig beskyttelse. Laksebestandene som omfattes av ordningen skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdragene, og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Faktorer som truer laksen i disse lokalitetene, skal identifiseres og fjernes. Der dette ikke er mulig, skal trusselfaktorenes virkning på laksebestandenes produksjon, størrelse og sammensetning motvirkes eller oppheves gjennom tiltak.

Det er derfor særlig viktig at utslipp fra deponiet ikke påvirker laksen i fjorden. Acona har i sin rapport vurdert at laksen i liten grad vil bli berørt av utslipp fra deponiet. Det er satt krav i punkt 3.1 i tillatelsen at sigevann fra deponiet skal renses slik at utslippet ikke forringer vannkvaliteten i Romarheimsfjorden, og at vi vil fastsette en mer presis regulering med grunnlag i utredning av renseanlegg og utslippsgrenser. Vi legger til grunn at dersom vannforekomsten når miljømålene, vil dette sikre gode forhold for laksen i fjorden.

Det er regionalt viktig gytefelt for torsk i fjorden. Vi legger til grunn Acona sin vurdering av at utslippet i svært liten grad vil komme i berøring med registrerte gyteområder for torsk i Ytstefjorden, Midstefjorden og Mostraumen, se omtale av rapporten under Faktagrunnlag. I tillegg til tilstrekkelig rensing av utslippet, vil krav om at utslippet føres til minst 20 meters dyp bidra til at utslippet ikke påvirker gyteområdene.

Ved fastsetting av presise grenser for utslippet vil vi ta utgangspunkt i at utslipp av sigevann ikke skal påvirke torskelarver og laksen i fjorden.

Utover ovennevnte er det ikke registrert noen spesielt sårbare arter i nærheten som vil kunne bli direkte rammet av utslipp fra deponiet. Statsforvalteren mener at vi i denne saken vi har tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene i området til å vurdere deponiet sin påvirkning på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8. Slik vilkårene i tillatelsen er utformet, vil utslippet fra virksomheten etter vårt syn ikke medføre risiko for nevneverdig skade på naturmangfold. Det aktuelle naturmangfoldet påvirkes i liten grad av andre kjente tiltak/inngrep eller av andre kjente påvirkningsfaktorer, jf. naturmangfoldloven § 10. Vi mener at kunnskapen om konsekvensene ved tiltaket er så vidt sikre at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ikke kommer til anvendelse. Dersom det likevel viser seg at det er forhold ved tiltaket som medfører negativ påvirkning på naturmangfoldet, kan Statsforvalteren stille vilkår for å redusere skaden på naturmangfoldet.

Begrunnelse i henhold til avfallsforskriften

For å beskytte omgivelsene mot forurensning stiller avfallsforskriften kapittel 9 krav om at deponier skal utformes slik at forurensning forebygges. Krav om dobbel bunn- og sidetetting skal gjøre det mulig å samle opp så godt som alt sigevann slik at det, om nødvendig, kan renses. Bunn- og sidetettingen skal også hindre at sigevannet forurenser grunn, grunnvann eller overflatevann i hele deponiets drift- og etterdriftstid. En kunstig tetningsmembran skal tjene som en ekstra sikring i den tiden hvor det er forventet at deponiet har de største utslippene, men vil ikke holde evig. Når denne er ødelagt, skal den geologiske barrieren hindre lekkasje av sigevann ut fra deponiet. Det er bedriftens plikt å utforme og drifte deponiet i henhold til kravene i avfallsforskriften kapittel 9.

Etter Statsforvalterens vurdering har Lindum dokumentert at kravene til etablering av ordinært deponi kan oppfylles på en slik måte at tillatelse kan gis. Samtidig har vi stilt krav om ytterligere dokumentasjon fra Lindum (punkt 14 i tillatelsen) for å fremskaffe nødvendig dokumentasjon om deponiet og utslippet.

Generelt om utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer

Norge har et nasjonalt mål om at bruk og utslipp av stoffer på prioritetslista skal fases ut. Det er utarbeidet en liste over prioriterte stoffer eller stoffgrupper (Vedlegg 1 i tillatelsen) som omfattes av dette målet. Et stoff eller en stoffgruppe tas inn på prioritetslisten når de fyller kriterier knyttet til alvorlige egenskaper. Dette gjelder stoffer som er lite nedbrytbare, hoper seg opp i levende organismer og har alvorlige langtidsvirkninger for helse, eller er svært giftige for miljøet.

Vi har stilt krav om at utslipp av sigevann fra deponiet ikke skal forringe vannkvaliteten i Romarheimsfjorden. Videre har vi stilt krav i punkt 14.5 og 14.7 om at virksomheten skal vurdere om det er sannsynlig at dere vil ha utslipp av prioriterte miljøgifter, og søke om utslippsgrenser for sigevannet dersom bedriften vurderer at utslippet av stoffet er av miljømessig betydning.

En mer presis regulering av de prioriterte stoffene vil bli foretatt med grunnlag i søknad om utslippsgrenser. Vi påpeker at det hele tiden foreligger en aktsomhetsplikt og en plikt til å holde utslippet på lavest mulig nivå.

Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

Nedenfor begrunnes vilkår og krav i tillatelsen som trenger en spesifikk begrunnelse. For noen krav fremgår begrunnelsen av vurderingene over.

Tillatelsen ramme (punkt 1 i tillatelsen)

Lindum AS har fått tillatelse til å deponere inntil 200 000 tonn avfall per år. Deponiet skal hovedsakelig brukes til deponering av ordinært avfall. Det er gitt tillatelse til at inntil 5 prosent av avfallet kan være farlig avfall, men kun av typene som er spesifisert i vedlegg 2. Andelen på 5 prosent gjelder summen av alt farlig avfall som deponeres, og skal regnes med en midlingstid på 3 år.

Selv om det er en forutsetning at det farlige avfallet er stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall med utlekkingssegenskaper tilsvarende ordinært avfall, vil innholdet av farlige stoffer i dette avfallet være høyere enn i ordinært avfall. Potensialet for forurensning på lang sikt kan derfor være større, selv om det er forutsatt at forurensningen er godt bundet. Det er derfor ikke ønskelig at det farlige avfallet utgjør en for stor andel av avfallet som skal deponeres.

Det går heller ikke tydelig frem av planbeskrivelsen at deponiet skal brukes til å deponere en stor andel farlig avfall. Reguleringsbestemmelsene fastsetter at deponiet kan brukes til mottak og lagring av ordinært avfall og annet avfall, i samsvar med tillatelse fra Statsforvalteren. Ved å fastsette maksimal andel farlig avfall til 5 prosent, og begrense typer farlig avfall som kan deponeres, vurderer vi at tillatelsen er innenfor rammene i reguleringsbestemmelsene.

Utslipp til vann (punkt 3 i tillatelsen)

Begrunnelse for krav til utslipp og rensing av sigevann samt oppbygging av barriere, drenering og oppsamling av sigevann er også omtalt under begrunnelse i henhold til vannforskriften og naturmangfoldloven.

Diffuse utslipp (punkt 3.1.2 i tillatelsen)

Dersom det oppdages at sigevann passerer barrierene og kommer ut i det drenerende sjiktet, har vi i punkt 3.1.2 satt krav om at alt drensvannet herfra håndteres som sigevann og føres via renseanlegg til utslippsledning for deponiet. Vi vil også vurdere endring av hvilke avfallstyper som kan deponeres og evt. andre endringer i tillatelsen dersom dette skjer, som for eksempel å endre klassifiseringen av deponiet fra ordinært til inert deponi.

Tiltak for å redusere sigevannsmengden (punkt 3.1.3 i tillatelsen)

Det er satt krav i punkt 3.1.3 om at produksjonsvann fra knuseverket i nord skal ledes utenom deponiområdet. Dette er i tråd med reguleringsbestemmelsene, og en forutsetning for å kunne etablere bunntetting, drenerende sjikt og system for oppsamling av sigevann i tråd med vilkårene. Det er videre satt krav om at overvann fra områder som ligger høyere enn ferdig avsluttet deponi (ca. 60 dekar) så raskt som mulig skal avskjæres og ledes utenom deponiet. I rapporten fra Multiconsult om bunn- og sidetetting, se omtale under Faktainformasjon, er det beskrevet at dette vannet skal føres via det drenerende sjiktet under deponiet. Det er opplyst at etter at overvann fra de høyereliggende områdene er ledet bort, vil nedbørsfeltet i hovedsak være avgrenset til det gamle bruddet. Arealet av dette nedbørsfeltet er anslått til 165 dekar. Når deponiet er ferdig utbygd antas det å dekke et areal på 105 dekar. Det er lagt opp til at de gjenværende 60 dekar i de høyereliggende delene av bruddet skal samles opp i drens-systemet under deponiet.

Statsforvalteren vurderer at det er viktig å redusere mengden vann i det drenerende sjiktet mest mulig, og har derfor satt som krav at vannet i disse høyereliggende områdene av bruddet blir ført utenom deponiet og ikke via drens-systemet under deponiet. Dette vil redusere faren for oppstuvning og utvasking av finstoff i den konstruerte geologisk barrieren. Vi er kjent med at sidene er bratte, og at det kan være praktiske utfordringer med å etablere en slik avskjæring. Vi forutsetter likevel at det er mulig å gjennomføre en slik avskjæring. Vi har derfor satt krav til at dette vannet skal avskjæres så raskt dette er mulig, da vi mener det er nødvendig for å redusere faren for svekkelse av den konstruerte geologiske barrieren på grunn av store vannmengder i det drenerende sjiktet.

Tiltak mot utlekking av sigevann (punkt 3.1.4 i tillatelsen)

Se begrunnelse for krav omtalt under begrunnelse i henhold til vannforskriften og naturmangfoldloven. Under har vi i tillegg en mer detaljert begrunnelse for noen forhold.

Det er bedriftens plikt å sørge for at tiltak for beskyttelse av jord og vann tilfredsstiller kravene i avfallsforskriften kapittel 9. Statsforvalteren finner løsningen for oppbygging av barriere, drenering og oppsamling av sigevann beskrevet i innsendt dokumentasjon i notat fra Multiconsult, se omtale i Faktagrunnlag og vedlegg 4, for tilfredsstillende. Evt. valg av andre løsninger må avklares med Statsforvalteren, og kan innebære at tillatelsen må endres.

Basert på innsendt dokumentasjon har vi satt en del krav som må oppfylles ved planlagt løsning. Vi har blant annet satt krav om at det skal legges inn marginer for å sikre at barrieren blir tilstrekkelig robust, og at kravet til permeabilitet overholdes på kort og lang sikt. Kravene er i tråd med føre-var prinsippet i forurensningsloven og føringer i veileder om bunn- og sidetetting av deponier TA-

2095/2005. For å sikre at sigevann ikke forurenses grunnvannet eller føres med sprekkesystemet til Urdalselva er det helt avgjørende at bunn- og sidetettingen fungerer etter hensikten både på kort og lang sikt. Lindum AS må derfor sørge for at alle relevante forhold som kan påvirke den geologiske barrieren og den kunstige tetningsmembranen blir vurdert og tatt hensyn til under prosjektering og gjennomføring. I veileder for bunn- og sidetetting er det beskrevet at en tommelfingerregel for å oppnå god robusthet vil være at bunn og sidetettingen lages for å tåle en påkjenning som er 3 ganger så sterk som den sannsynlige påkjenningen som følger av aktuelle påvirkninger omtalt i veiledningen.

Det er lagt opp til to ulike løsninger for bunntetting og sidetetting. Begge steder skal barrieren bygges opp som en kombinasjon av bentonittmembran omgitt av løsmasser som tjener som bærende og beskyttende masser. I bunntettingen skal barrieren bestå av 2 lag med bentonittleire, mens det i sidene kun skal være ett lag. Begge løsningene skal tilfredsstillende krav til permeabilitet i avfallsforskriften, men det skal brukes membraner med ulik tetthet. I veileder for bunn- og sidetetting er løsningen med kun én bentonittmembran omtalt som en sårbar løsning. I rapporten fra Multiconsult er det forutsatt at deponimassene under nedslakingsmassene vil være drenert, og med drenslaget og de bratte deponisidene, har de vurdert at det derfor ikke vil bli vanntrykk mot sidetettingen. Stasforvalteren har lagt dette til grunn og akseptert en slik løsning. Vi har imidlertid satt krav til at den konstruerte geologiske barrieren skal bestå av 2 membraner opp til første avsats/nedslaking ca. 10 meter over deponibunnen for å sikre en mest mulig robust barriere i et traue i bunnen og noe opp på sidene.

Det er videre satt krav til utforming av nedslakingsfeltene i de bratte sidene, se vedlegg 4, for å sikre at sigevann ikke kan komme inn i drenerende sjikt.

Utslippspunkt (punkt 3.2 i tillatelsen)

Krav til utslippsdyp er fastsatt på bakgrunn av innsendt utredning fra Acona, se omtale under Faktagrunnlag. Av rapporten går det fram at utslipp på 20 meters dyp er tilstrekkelig til at sigevannet ikke vil påvirke vannforekomsten negativt eller gjøre skade på naturen i fjorden, forutsatt at utslippet har tilstrekkelig lav konsentrasjon av forurensende stoffer.

Utslipp til luft (punkt 4 i tillatelsen)

Det er ikke forventet vesentlige utslipp til luft eller lukt, men er likevel satt noen krav for å redusere risikoen, forebygge og håndtere lukt dersom dette likevel skulle oppstå.

Særskilte krav til deponering av visse avfallstyper (punkt 9.8 i tillatelsen)

Tillatelsen omfatter deponering av enkeltfraksjoner av stabilt ikke-reaktivt farlig avfall som har et utlekkingspotensial som ikke vil forverres på lang sikt under normale deponiforhold.

Lindum AS skal kontrollere at avfallet tilfredsstiller mottakskriteriene før deponering. For en del parametere er det er gitt kriterier i avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II. For noen avfallstyper må det i tillegg vurderes egenskaper der det ikke er satt særskilte kriterier, som syrenøytraliseringskapasitet (ANC) og utlekking av organiske miljøgifter.

For å sikre at det ikke deponeres farlig avfall som lekker organiske miljøgifter, er det satt krav om at dersom det er nødvendig for å fastslå om avfallet er stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall, skal innhold og fare for utlekking og spredning av organiske miljøgifter være dokumentert og vurdert før mottak. For forurenset jord gjelder kravet også ordinært avfall. Aktuelle parametere for testing og vurdering kan være olje, PAH, PFAS og PCB-forbindelser.

Det er også satt krav om dokumentasjon og vurdering av syrenøytralisasjonskapasitet (Acid Neutralization Capacity, ANC) før mottak for avfallstyper der dette er nødvendig for å fastslå om avfallet er stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall.

Vurdering av behov for slik dokumentasjon og valg av parametere skal baseres på en risikovurdering.

Kravene er i tråd med anbefaling i rapporten fra Norges Geotekniske Institutt som er omtalt i avsnittet Faktagrunnlag.

For forurenset jord er det satt særskilte krav til dokumentasjon, vurdering av risiko og beregning av akseptkonsentrasjoner for forurensende stoffer før mottak. Virksomheten må kunne sannsynliggjøre at bunnetting og sigevannshåndtering er tilstrekkelig til å håndtere avrenning fra de forurensete gravemassene og at utslippet ikke får negativ effekt på resipienten på kort og lang sikt.

Krav til utslippskontroll og rapportering (punkt 11 i tillatelsen)

Det er satt krav til systematisk kartlegging av utslipp og krav til å lage et program for utslippskontroll som omfatter overvåking av sigevann. Det skal også lages et eget program for å overvåke renseprosessen. Kravet er satt med utgangspunkt i avfallsforskriften og veileder for overvåking av sigevann fra avfallsdeponier. Kravene er satt for å sikre tilstrekkelig kunnskap om utslippet og renseprosessen.

I punkt 11.7 er det satt krav til årlig sammenstilling og faglig vurdering av utslippsmengder, overvåkingsresultater og trender, miljørisikovurdering av utslippene og eventuelt behov for tiltak. Dette skal sikre at resultatene fra utslippskontrollen og miljøovervåkingen blir grundig vurdert og at det settes i verk tiltak raskt dersom det er nødvendig.

Krav til miljøovervåking (punkt 12 i tillatelsen)

Statsforvalteren har stilt som vilkår at Lindum AS overvåker og rapporterer om hvordan utslippene påvirker sjøresipient, overflatevann og grunnvann. Første runde av overvåkingen skal gjennomføres før deponering starter opp slik at det er tilstrekkelig kunnskap om tilstanden før deponiet blir etablert.

Overvåkingen skal avdekke om utslipp fra virksomheten påvirker grunnvannet eller vannforekomstene.

Krav til finansiell sikkerhet (punkt 15 i tillatelsen)

Avfallsforskriften kapittel 9 § 9-10 stiller krav om at ethvert deponi skal ha en tilfredsstillende

finansiell garanti. Dette for å sikre at kravene i tillatelsen til avslutning- og etterdrift av deponiet kan utføres også i tilfeller hvor deponieier går konkurs eller nedlegges.

Forslaget til finansiell sikkerhet i hht. punkt 14.2 skal utarbeides på Miljødirektoratets mal. Statsforvalteren godkjenner kun finansiell sikkerhet i form av påkravsgaranti eller kontopant. Lindum AS kan ikke deponere avfall før den finansielle sikkerheten er godkjent av Stasforvalteren.

Faktagrunnlag

Kort beskrivelse av virksomheten

Lindum AS har søkt om å etablere nytt deponi i et område som tidligere er benyttet til masseuttak. De ønsker å fylle opp massetaket med ordinært avfall og enkelte typer stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall med utlekkingssegenskaper tilsvarende ordinært avfall.

Lindum AS driver fra før tre deponi i Tønsberg, Drammen og Orredalen i Asker.

Utredninger som er sendt inn

Lindum AS har oversendt utredninger som er lagt til grunn ved behandling av søknaden. Under følger en oppsummering av innsendt dokumentasjon av berggrunn, oppbygging av deponiet og resipienten.

NGI: Notat om vurdering av naturlig deponibarriere Eikefet datert 20.08.2018

NGI har på bakgrunn av befaring og kartbasert sprekkanalyse vurdert bergets beskaffenhet med tanke på dets egnethet som naturlig geologisk deponibarriere. Det er identifisert to hovedsprekkretninger i berggrunnen. Sprekker kan føre eventuelt sigevann fra deponiet ut i fjorden sør for det nedlagte dagbruddet og inn i bekken som ligger øst for den vurderte deponilokaliteten, og derfra videre til fjorden eller til grunnen.

Det er videre observert at det er en betydelig innlekkasje av overflatevann fra høyereliggende områder i nord. Denne innlekkasjen gjør at det i dag eksisterer en 20-30 m dyp dam i det gamle dagbruddet. Før en eventuell deponivirksomhet kan finne sted må overvannet avskjæres og vannet pumpes ut slik at deponibunnen kan inspiseres og tettes hvis nødvendig. Det må også legges til rette for drenasje og mulig prøvetaking av sigevann fra bunnen av det planlagte deponiet.

NGI vurderer det som sannsynlig at berggrunnen rundt deponilokaliteten ikke vil kunne oppfylle kravet til en naturlig geologisk barriere, da bergets oppsprekingsgrad og antatt vannledningsevne på kartlagte sprekker er for høy til å møte kravet i deponiforskriften. De påpeker behov for å supplere den naturlige geologiske barrieren med en supplerende kunstig geologisk barriere for å nå kravet.

Multiconsult: Notat om bunn- og sidetetting, og håndtering av sigevann datert 14.12.2020 og notat om deponi for ordinært avfall, forprosjekt datert 12.12.2019

Multiconsult skriver at bergmassene i hele området rundt Eikefet består av migmatittisk gneis tilhørende det sørvestnorske grunnfjellsområde. Denne bergarten er generelt hard og lite

oppsprukket. Det finnes imidlertid sprekkesett som følge av foliasjon i bergmassen. Sprenging i steinbruddet har i tillegg ført til oppsprekking. Multiconsult mener selve bergmassene trolig ville vært tette nok til å fungere som geologisk barriere under deponiet, men drenering langs sprekkesonene gjør at det vil være behov for en kunstig geologisk barriere i tillegg til berggrunnen.

Det beskrives at det ikke er grunnvannskilder i området. Grunnvannstrømmen vil gå mot fjorden. Det opplyses at det er installert grunnvannsbrønner i området for overvåking.

Med utgangspunkt i data fra målestasjonen i Fossmark i Vaksdal kommune er det antatt en årsnedbør på rundt 3 500 mm. Det opplyses at arealet av nedbørsfeltet til det gamle bruddet er ca. 165 daa. Når deponiet er ferdig oppfylt antas det å dekke et areal på minimum 105 daa av dette.

Nederste del av det gamle bruddet er i dag vannfylt, og vannstands nivået er regulert av et borehull på ca. kote 30, som leder vann til sjøen. For å få etablert det nye deponiet, må vannstanden senkes. Laveste registrerte bunnpunkt i bruddet er på kote minus 2,3. Dette er i søndre del av bruddet, og terrenget stiger mot nord.

For å få senket dagens vann-nivå i det gamle bruddet, må det etableres et nytt utløp til sjøen på et lavere nivå. Korteste avstand til sjøen fra bruddet vil være ca. 250 m. For å ha tilstrekkelig fall planlegges det nye utløpet ikke lavere enn kote 3 (ca. 1 % fall). For å sikre tilstrekkelig kapasitet er det vurdert at en tunnelløsning er det mest hensiktsmessige. Utløpet, og kapasiteten av dette, vil regulere vannstanden i det framtidige deponiet. En forutsetningene for videre prosjektering vil være at avstanden fra toppen av geologisk barriere og ned til antatt høyeste grunnvannsnivå ikke skal være mindre enn 1 m. Arbeidene som er utført så langt viser at det finnes ulike alternativer for å løse dette, men den videre prosjekteringen vil vise hvilken løsning som er den optimale.

Etter at det nye utløpet er etablert antas grunnvannstanden i deponiet å bli på ca. kote 3. Områder som er dypere enn ca. kote 2,5 vil bli fylt opp med stein som renses fra sidene i steinbruddet i forbindelse med sikringsarbeider, samt subbus fra knuseverkdriften. Over dette laget legges det et drenslag. Drenslaget skal være minimum 0,5 m tykt, og skal minimum gå opp til kote 3,5. Dette kravet er satt slik for å sikre at toppen av den geologiske barrieren blir liggende minimum 1 m over vannstanden i deponiet.

Prinsippkisser fra rapporten av planlagt oppbygging av bunn- og sidetetting er vist i vedlegg 4.

Terrenghøyden i området der renseanlegg planlegges bygd ligger på ca. kote 5. I luftlinje er det en avstand på ca. 600 m fra deponiet og til renseanlegget. Det planlegges en pumpeump slik at sigevannet kan pumpes til renseanlegget. Pumpeumpen vil bli etablert slik at det sikres tilgang til vedlikehold av pumpen gjennom hele deponiets levetid og i etterdriftsfasen, ved at pumpeumpen etableres i tunnel sør for deponiet, eller i en sprengt sjakt/kum utenfor deponiet. Etter at fyllingshøyden i deponiet har nådd minimum kote 8 vil vurderes å legge inn et tettingslag og et nytt drencsystem, som vil samle hoveddelen av sigevannet og lede det med selvfall til renseanlegget.

Det er foreslått enkel laguneløsning som rensing av sigevann i første omgang. Rensetrinnet vil i stor grad fange opp miljøgifter som er knyttet til partikler. Hvis det skulle vise seg at utslippene til resipienten ikke blir akseptable, kan løsningen oppgraderes med ytterligere rensetrinn. Dette kan f.eks. være renseanlegg av typen som leveres av Mivanor7, som er en kombinasjon av kjemisk felling og en mekanisk prosess hvor magnetittpulver tilsettes i prosessen og gjør fnokkene magnetiske. Prosessen utgjør dermed en kombinert fjerning av forurensing og avanning av slammet.

Acona: Rapport om spredning av sigevann i resipient fra deponi i Øvstehaugane datert 03.06.2020
Acona har gjennomført en analyse av utslipp fra planlagt deponi.

I rapporten fremgår det at fortyningen oppnådd ved utslipp på 20 meter dyp i de fleste tilfeller vil være godt nok for den avrenning en kan forvente av denne typen deponi. Innlagringen vil ligge under ti meter, noe som vil hindre utslippet i å nå den mest bio-produktive delen av vannkolonnen. Det er anbefalt å legge utslippet på 20 meter eller dypere, og spredningsanalysene er derfor gjort for et utslipp på 20 meters dyp.

Analysen viser at influensområdet for utslippet ved 100 ganger fortykning er innenfor en grense på 300 m fra utslippsstedet, mens det ved 1100 ganger fortykning strekker seg inn mot Midstefjorden (med sannsynlighet på 20 %).

Acona skriver at utslippet i svært liten grad vil komme i berøring med registrerte gyteområder for torsk i Ytstefjorden, Midstefjorden og Mostraumen, men at det er en liten mulighet for overlapp med gyteområdene dersom utslippet er fortynt mindre enn 100 ganger. Sigevannet vil overlappe med laksens registrerte områder i fjorden, men laksefisk er mer mobile enn f.eks. torskelarver og Acona vurderer at laksen i liten grad vil bli berørt.

Rapporten konkluderer med at et forventet utslipp fra denne typen deponi vil fortynnes tilstrekkelig til at sigevannet ikke vil påvirke vannforekomsten negativt og da heller ikke gjøre skade på nærliggende viktige arter eller områder. Dette forutsetter imidlertid at utslippet slippes på minst 20 meters dyp og at komponenter i sigevannet ikke må fortynnes mer enn om lag 100 ganger for å komme under etablerte grenseverdier for stoffene.

Reguleringsplanen for området

Reguleringsplanen Eikefet og Urdal – steinbrot og deponi - planID 1263-201107 ble vedtatt av kommunestyret i Lindås kommune 4. april 2019.

I reguleringsbestemmelsene er det vedtatt rekkefølgebestemmelser om at nytt sedimenteringsbasseng til steinbruddet skal være omsøkt og opparbeidet i samsvar med tillatelse fra Statsforvalteren før oppfylling av deponiet. Det er videre satt krav om at nødvendig renseanlegg for sigevann skal være etablert før tillatelse til fylling av deponi blir gitt. Det er også satt krav til at det skal lages en driftsplan for deponiet som skal forelegges kommunen til uttale.

Det satt en øvre grense for topp fylling for deponiet ved kote 120 og vedtatt følgende bestemmelse om at avfallstyper:

Det vert løyve til å motta og lagre ordinært avfall som definert i Forskrift om deponering av avfall, og anna avfall, i samsvar med løyve frå Fylkesmannen. Det vert ikkje tillate å deponere avfall som kan brytast ned biologisk eller som avgir lukt.

Det er vidare satt krav til at det skal lages overvåkingsprogram, og krav til istandsetting, og re-vegetering.

I *planskildring med konsekvensutgreiing for detaljreguleringsplan for Eikefet -Urdal* sist revidert 24. januar 2019, står det blant annet følgende om bakgrunn for planarbeidet:

Føremålet med planen er å legge til rette for avfallsdeponi i det avslutta steinbrotet i sør og vidare drift av steinbrotet på Eikefet og Urdal. Det skal leggest til rette for mottak av ordinært avfall og avfall som etter løyve frå Fylkesmannen kan deponerast saman med ordinært avfall.

Virkninger for naturverdier/naturmangfold er omtalt slik:

- Krav om kunnskap, § 8
Eksisterande grunnlag vurdert som tilstrekkeleg for planen sitt tiltak. Det vert vist til konsekvensutgreiing og kapittel 9. Det er registrert ein svartelista art innanfor planområdet, og den er tilknytt eksisterande E39 der det ikkje skal gjerast noko tiltak.
- Føre-var-prinsippet, § 9
Då kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkeleg skal føre-var-prinsippet ikkje tilleggest spesiell vekt.
- Samla belastning, § 10
Det er ikkje venta nye utslepp som gjer at tålegrensa for økosystemet i planområdet vert nådd. Miljøkvalitetane i Eikefetelva vert ikkje negativt påverka sidan det er lagt opp til å etablere eit tett avfallsdeponi utan avrenning til vassdraget. Planforslag medfører ingen fare for spreiding av den svartelista arten.
- Tiltakshavar betalar, § 11
Tiltakshavar er klar over, ifølge nml § 11, at kostnadar ved å hindre eller avgrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, skal dekkast av tiltakshavar. Kostnadar ved å hindre eller avgrense skade omfattar alle kostnadar ved førebyggjande eller gjenopprettande tiltak.
- Gunstigaste teknikk/lokalisering i høve miljøet, § 12
Det avslutta steinbrotet er ei ideell lokalisering av tiltaket med etablering av avfallsdeponi. Det som i dag er eit krater vil kunne nyttast til noko føremålstenleg. I tillegg vil ein få eit lokalt mottak for massar som utan tiltaket må skipast eller transporterast til andre stadar i landet for deponering.

Desse prinsippa skal leggest til grunn ved avgjerder som verker inn på naturmangfoldet, og vurderingane i høve lova skal gå fram av planen. Store delar av området er opparbeida, og urørt mark vert i praksis ikkje råka av tiltaket.

Konsekvensene for naturmangfold og naturverdier, biologi er vurdert slik i konsekvensvurderinga:

Alternativ 1 (alternativet omfatter etablering av avfallsdeponi)

Verdi: Oster Pukk og Stein sitt masseuttak har medført ein del påverknad på naturmiljøet rundt steinbrotet. Sjølve steinbrotet og tilgrensande område er vurdert å ha liten verdi for naturmangfald.

Omfang og konsekvens.

Skilnaden mellom dagens reguleringsplan og forslag til reguleringsplan endrar bruken av avslutta steinbrot i sør. Miljøkvalitetane i Eikefetelva vert ikkje negativt påverka sidan det er lagt opp til å etablere eit tett avfallsdeponi utan avrenning til vassdraget. Eventuell overflateavrenning vert handert i eit eige basseng. Å fylle massar i avfallsdeponiet vert vurdert til ikkje å ha større negativ enn dagens steinbrot. Ny avkøyrsløse medfører mindre inngrep i landbruksjord og medfører ikkje konsekvensar for natur-mangfaldet.

Vurderinga av konsekvens byggjer på at tilgrensande naturområde allereie er påverka av dagens steinbrot og at vidare drift i samsvar med gjeldande reguleringsplan vil halde fram med å påverke naturområdet. Det er ingen andre kjente verdiar for naturmiljø i offentleg tilgjengelege databasar innanfor planområdet som ikkje allereie er utgreia i tidlegare rapportar.

Konsekvens: Ubetydeleg (0).

Konsekvensene for urensning av vann, grunn og luft er oppsummert slik:

Oppsummert vil truleg ikkje planlagt endring av reguleringsplan med påfølgjande etablering av avfallsdeponi auke dei ureiningsmessige tilhøva i området vesentleg samanlikna med situasjonen i dag. Den største risikoen er handtering av sivevatn.

I tillegg står blant annet:

Det er viktig at reinseanlegga, både for dagbrotet og avfallsdeponiet, vert prosjektert i høve til maksimale sivevassmengder, samt at det vert utført effektive tiltak for å avskjere overvatn frå både dagbrotet og avfallsdeponiet. Det må lagast eit overvåkingsprogram som kan dokumentere at dei planlagde reinseløysingane er tilstrekkelege. I prosjekteringa må det leggast inn mogelegheit for eventuelle supplerande reinseløysingar.

Rapport om stabilt ikke-reaktivt farlig avfall

Norges Geotekniske Institutt (NGI) har på oppdrag av Miljødirektoratet skrevet en rapport om vurdering av stabilt ikke-reaktivt farlig avfall for deponering på deponi for ordinært avfall, datert 17.03.2020, dokumentnr. 20200068-01-R.

NGI har i rapporten vurdert hvilke kriterier som bør inngå i en vurdering av om farlig avfall kan karakteriseres som stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall.

NGI viser til at utlekkingskriteriene i avfallsforskriften i all hovedsak inkluderer uorganiske komponenter, men at utlekkingskriterier for eksempelvis olje, PAH og PCB-forbindelser ikke er omfattet. De peker på at stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall som skal deponeres på deponi for ordinært

avfall også må være stabilt med hensyn til spredning av disse organiske miljøgiftene, men at kriterier og metode for vurdering av denne problemstillingen er mangelfull i dagens forskrift.

I rapporten vises det til at mobilisering og utlekking av metaller i stor grad er styrt av pH, og at stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall derfor bør være motstandsdyktig mot reduksjon i pH, dvs. inneha en syrenøytralisasjonskapasitet (Acid Neutralization Capacity, ANC). Det vises til at det i dag ikke foreligger kriterier eller retningslinjer som angir på hvilket nivå ANC bør ligge for å kunne tilfredsstille stabilitet av materialet i et langtidsperspektiv, og at dette vil være avhengig av de stedlige forholdene.

NGI foreslår at for å avklare om en del typer farlig avfall kan karakteriseres som stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall bør syrenøytraliseringsskapasitet (ANC) og utlekking av organiske miljøgifter vurderes i tillegg til parametre der det er gitt kriterier i avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II. I rapporten anbefales videre at krav til nivå/retningslinjer for syrenøytraliseringsskapasitet (ANC) og kriterier og metode for vurdering av utlekking av organiske miljøgifter utredes.

Det er anbefalt at ANC inkluderes i vurdering av om avfallstypene EAL 120116 avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoffer, og EAL 170503 jord og stein som inneholder farlige stoffer kan deponeres på deponi for ordinært avfall. Det er videre pekt på at forurenset jord kan inneholde organiske miljøgifter som PAH, PCB og PFAS, som i kombinasjon med forhøyet utlekking av DOC, kan gi en mobilisering av miljøgiftene. Det er derfor anbefalt en ytterligere utredning av disse forholdene.

Tilstand i vannforekomstene

Deponiet vil ha utslipp til vannforekomst 0261020600-C Romarheimsfjorden, som er en ferskvannspåvirket beskyttet fjord. I Ytstesundet der utslippet er planlagt viser dybdekartet om lag 200 meter dyp. Ved Vikaholmen og Tjuvasundet viser dybdekart om lag 20 meters dyp.

I databasen Vann-nett går det frem at vannforekomsten har god økologisk tilstand. Kjemisk tilstand er udefinert. Det er registrert påvirkning av diffus avrenning fra spredt bebyggelse og punktutslipp og diffus avrenning fra industrivirksomhetene Oster pukke og sand og YIT asfalt. Registrerte påvirkninger har liten effekt og miljømålet forventes innfridd. Det er ikke gjennomført resipientundersøkelse av vannforekomsten.

Urdalselva renner i dalen øst for det planlagte deponiet. Elva hører til vannforekomsten 064-73-R Hamneset bekke nord. Vannforekomsten består av flere bekker og elver med utløp til denne delen av Romarheimsfjorden. I databasen Vann-Nett går det frem at elvene i vannforekomsten er små, svært kalkfattige og klare, med moderat økologisk tilstand. Kjemisk tilstand er udefinert. Det er registrert diffus påvirkning av langtransportert forurensning i form av sur nedbør og fysisk endring grunnet forbedring av fiskeaktivitet. I planskildringen for reguleringsplanen står det at det er en kulvert under E39 ved utløpet til sjøen som trolig er et hinder for fiskepassasje, og at det i perioder er registrert noe partikler i elva, trolig som følge av støv fra steinbruddet. I Vann-Nett står

vannforekomsten med risiko for at miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand ikke blir nådd på grunn av sur nedbør. Det går fram at det er forventet at miljømålet nås i perioden 2027 til 2033.

Truede arter og naturtyper

Romarheimsfjorden er registrert som nasjonal laksefjord med Vosso som tilhørende nasjonal lakseelv. Det er registrert regionalt viktig gytefelt for torsk i fjorden fra Fyllingsneset og inn til anlegget, inkludert i Ytstasundet, Midstesundet og Heimvikvågen. Lenger inn mot Mostraumen ligger lokalt viktige gytefelt for torsk. I Midstefjorden er vika inn mot Heimvika registrert som et viktig område for ærfugl. Det er registrert forekomst av følgende arter av nasjonal forvaltningsinteresse i området ved Viko, Vikaneset og Vikaholmen, vel en kilometer fra anlegget: lomvi, gråspett, havelle, svartbak, fiskemåke og heipiplerke. Inn dalen mot Eikemo, litt under en kilometer fra anlegget, er det registrert kystgråmose. Det er registrert låssettingsplasser i Viko, Leirvika og Midtsundet.

Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Korrespondanse

Under er korrespondanse i saken listet opp:

- Søknad datert 9. desember 2016
- Revidert søknad datert 19. mars 2019
- Tilleggsopplysninger sendt 12. november 2019
- Notat om vurdering av naturlig deponibarriere sendt 13. februar 2020
- Opplysning om avfallstyper sendt 16. april 2020
- Spredningsberegninger sendt 8. juni 2020
- Notat om bunn og sidetetting og håndtering av sigevann sendt 18. desember 2020
- Øvrig korrespondanse i saken

Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Frist for å gi uttalelse i forbindelse med at saken lå ute til offentlig ettersyn var 31. desember 2017. Lindås kommune fikk søknaden for uttale etter at reguleringsplanen var vedtatt med frist 17. august 2019.

Vi mottok ingen merknader i forbindelse med at saken lå ute til offentlig ettersyn. Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsen fra Lindås kommune og bedriftens kommentarer til disse.

Statsforvalteren har vurdert uttalelsen og kommentarene ved behandlingen av søknaden.

Uttale fra Lindås (nå Alver) kommune 11. september 2019

Kommunen viser til detaljplan for området som legger til rette for etablering av deponi for mottak av forurenset masser. De viser til at forhold som generelt kan knyttes til forurensning eller påvirkning på omgivelsene er omtalt i planbeskrivelsen og gitt rammer for i vedtektene. Det vises til rekkefølgekrav i § 1.6 som må være omsøkt, opparbeidet og godkjent før en kan ta delområdet i bruk til deponi.

Kommunen viser til at det gjennom planprosessen ble tatt opp av grunneiere og brukere av området at en mente det var avrenning til fjorden, da en så misfarging av vannet, og at det er stilt spørsmål ved om kvalitet eller kapasitet til eksisterende system for oppsamling er godt nok. Videre viser kommunen til at det tidligere er tatt opp spørsmål knyttet til støv og støy.

Kommunen mener at søknaden er i tråd med revidert plan for området.

Lindum AS sin kommentar til kommunens uttale

Lindum AS skriver i sin kommentar til kommunes uttale at de vil forholde seg til kravene i reguleringsplanen ved planlegging og drift av deponiet.

Når det gjelder utslipp til vann og avrenning til fjorden skriver de at det ikke er satt i gang noen aktivitet knyttet til deponi pr. våren 2021, så eventuell eksisterende misfarging av vannet er ikke knyttet til den planlagte deponiaktiviteten. De viser til at det kommende systemet for oppsamling og rensing av vann fra deponiet vil planlegges for tilstrekkelig kapasitet, og med mål om å ikke forringe tilstanden i Romarheimsfjorden.

De har videre kommentert at deponiet vil ligge godt skjermet nede i bruddet mesteparten av driftstiden, og at støy i hovedsak vil være fra anleggskjøretøy. De skriver at nærliggende boliger vil være godt skjermet for støy på grunn av beliggenheten, og at tillatelsen vi inneholde støykrav som Lindum AS vil overholde.

De skriver at det normalt er lite støvplager ved deponering, da jordmasser vanligvis er litt fuktige ved mottak. De viser til at eventuelle støvplager oftest vil være svært lokale innenfor anlegget. De skriver at ved mottak av særlig støvende masser, kan støv lett dempes ved å fukte det, og at støv fra veier kan kontrolleres gjennom rengjøring.

Utkast til tillatelse

Statsforvalteren har sendt utkast til tillatelse til Lindum AS for kommentar, med kopi til Alver kommune. Basert på kommentarene er endelig tillatelse endret på noen punkter i forhold til utkastet.

Klagerett

Lindum AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Sissel Storebø
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelse med vilkår

Kopi: Alver kommune